

בס"ד

יום שני י' באב תשפ"ה – 04/08/2025 למניינם

חישוב 5 סלעים לפדיון הבן

? שאלה:

לכבוד כב' הרב,
נולד לי בן בכור לפני חודש ימים. רציתי לדעת בכמה כסף צריך לפדות אותו אצל הכהן?

✓ תשובה:

בן בכור (לאם) שנולד, צריך לפדותו בהגיעו לגיל 30 יום מלידתו, שנאמר בתורה:

"קדש לי כל בכור פטר כל רחם בבני ישראל" (שמות י"ג, א')
"ופדויו מבן חודש תפדה בערך כסף חמשת שקלים" (במדבר י"ח, ט"ז)

בתרגום אונקלוס על הפסוק מובא ששקל הוא סלע.
הפדיון נעשה אצל הכהן, כמתבאר בגמרא (קידושין ח'). – הפדיון בליל שלושים ואחד.

📖 פסק הלכה:

כפי שפסק שולחן ערוך (יורה דעה סימן שה ס"א-ג):

"מצות עשה לפדות כל איש ישראל, בנו שהוא בכור לאימו ב־5 סלעים שהם 30 דרהם כסף מזוקק"
"אלו ה־5 סלעים נותנין לכהן בכסף או בשווה כסף"

הרמב"ם (הלכות עירובין פ"א הלכה י"ב) מבאר ש־סלע שווה 6 דרהם, ולכן שולחן ערוך קובע שמדובר ב־30 דרהם.

ילקוט יוסף – שובע שמחות (עמ' רע"ח):

אף שמעיקר הדין די בשיעור 30 דרהם, המנהג בירושלים מדורי דורות הוא לפדות ב־31 דרהם.

חישוב לפי משקל:

- כל דרהם שווה 3 גרם, ולכן – 31 דרהם = 93 גרם כסף טהור

כך מבואר ע"פ מרן הראשל"צ הרב עובדיה יוסף שליט"א.
(יש חולקים הסוברים שדרהם שווה 3.2 גרם ולכן יוצא להם 100 גרם כסף – וזה משפיע על כלל החישוב.)

שווי הכסף:

שווי הכסף נקבע לפי מחיר כסף טהור כפי שנמכר בחנויות, לא לפי המחיר בבורסה.
(ראה: ילקו"י שובע שמחות עמ' רע"ח, משפטי עוזיאל ח"ו ס"פז)

נוסחת חישוב פשוטה:

1. לברר מחיר ק"ג כסף בדולרים לפי מחיר בבורסה.

2. לחשב כמה שווה גרם אחד:

$$(\text{שווי אונקיה} \div 31.1) \times \text{שער הדולר}$$

3. להוסיף 9% דמי קמעונאות

4. להוסיף 16% מע"מ

5. להכפיל את המחיר של גרם כסף ב־93 גרם

דוגמה חישובית:

- שווי אונקיה בבורסה: \$37.59

- שער דולר: 3.41 ₪

שווי גרם כסף בבורסה:
 $4.1261 = 3.41 \times 1.21$ ₪

נוסף:

- 9% קמעונאות

- 18% מע"מ

$5.306 = 1.16 \times 1.09 \times 4.1261$ ₪ לגרם

93 גרם כסף:

$493.55 = 5.3 \times 93$ ₪

שווי 5 סלעים לתאריך זה (04/08/2025): 493.55 ₪